

СТАНОВИЩЕ

От доц. Силвия Иванова Филкова, д. оз.

Член на Научно жури съгласно Заповед № Р-109-52/15.02.2024г. на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна

Относно: Защита на дисертационен труд на тема „Етични аспекти на здравните грижи положени от медицинските сестри за възрастни и стари хора“ разработен от преп. Петя Георгиева Крумова от Медицински колеж при Тракийски университет Стара Загора за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ в област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.4 Обществено здраве, по научна специалност „Управление на здравните грижи“.

На основание Протокол № 1/26.02.2024г. от първо заседание на Научното жури съм определена да изготвя становище.

В приложените от преп. Петя Георгиева Крумова документи и материали на електронен и хартиен носител са спазени изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилник за прилагане на закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за развитието на академичния състав в Медицински университет – Варна.

Кратки биографични данни

Петя Крумова завършва специалност Медицинска сестра в Медицински колеж при Тракийски университет Стара Загора през 2000 г. Надгражда с ОКС Бакалавър по специалност Здравни грижи във Висш Медицински институт гр. Пловдив през 2006 г., а през 2009 г. придобива ОКС Магистър по специалност Икономика на отбраната и сигурността към Университет Национално Световно Стопанство гр София. През 2014 г. придобива ОКС Магистър по Специалност: Управление на здравните грижи в Медицински университет София.

Професионалният опит Петя Крумова започва през 2000г. като Операционна сестра в УМБАЛ Стара Загора – ЕАД Стара Загора в продължение на осем години. От 2008 г. продължава трудовият си път като Старша медицинска сестра към Операционен блок на УМБАЛ „Проф. Д-р Стоян Киркович“ Стара Загора период от шест години. От 2018 г. до 2021 г. е назначена на длъжност: Старша медицинска сестра към Операционен блок на МБАЛ „ТРАКИЯ“ ЕООД гр. Стара Загора.

Преподавателската кариера на докторантката започва през 2014г. като преподавател по Здравни грижи към Медицински колеж към Тракийски университет - гр. Стара Загора.

Преподава на специалностите: Медицински козметик, Рехабилитатор, Медицински лаборант, и Оптик. Ръководи занятия по учебни дисциплини: Здравни грижи и Клинична практика.

Участва в програма Еразъм през 2016г. в Медицински колеж към Латвийския университет. Притежава множество обучения и посетени научни събития. Има над 20 публикации и 6 участия в проекти.

Актуалност и значимост на темата

Медико-социалната значимост на етичните аспекти свързани със здравните грижи за възрастни и стари хора е особено актуална в нашето съвремие предвид демографската, икономическата и социална криза през последните години. Споделям твърдението на докторантката, че тази реалност поставя специалистите по здравни грижи пред все по-сериозни предизвикателства за осигуряване на достъпни, качествени и устойчиви услуги. От специалистите по здравни грижи се очаква да предоставят дългосрочни грижи на лицата в напреднала възраст, с цел да се подобри качеството им на живот и по-пълноценното им включване в обществото.

Структура и съдържание на дисертационния труд

Представеният за рецензиране научен труд е структуриран съгласно възприетите у нас съвременни стандарти и изискванията на Медицински университет проф. д-р „Параскев Стоянов“ – Варна относно дисертация за присъждане на научна степен „доктор“. Дисертационният труд е написан на 146 страници. Включва литературен обзор (41 страници), цел, задачи, методи, материали, организация на проучването (15 страници), резултати и анализ (55 страници), Модел за въвеждане на етични сестрински грижи в дом за стари хора (10 страници), заключение, изводи, препоръки и приноси. Трудът е онагледен с използвани 11 таблици, 52 фигури и 3 приложения. Цитирани са 173 литературни източници, от които 56 на кирилица и 117 на латиница.

Цел, задачи, хипотези

Целта на дисертационният труд е точно и ясно формулирана: Да се изследват, проучат, анализират и оценят етичните аспекти на здравните грижи полагани от медицински сестри за възрастни и стари хора, съобразно демографската обстановка в страната и медико-социалните проблеми в гериатрията. Тя е логично продължение на задълбочения преглед на литературата, експертния опит на автора и идентифицираните проблеми за решаване.

Изведени са пет последователни задачи, обхващащи в пълнота поставения комплексен проблем. Изследвани са три работни хипотези, които съответстват на поставените задачи.

Материал, методи, инструментариум.

Предмет на проучването са етичните аспекти на здравните грижи за възрастни и стари хора настанени в институции. Обект на изследване са:

Професионалисти по здравни грижи работещи в институции за полагане на здравни грижи за възрастни и стари хора в област Стара Загора.

Студенти от специалност „Медицинска сестра“ от МУ-Варна филиал Сливен, Тракийски Университет гр. Стара Загора и филиал Хасково.

Потребители на здравни грижи - възрастни и стари хора настанени в институции на територията на област Стара Загора.

В проучването са обхванати 303 лица, които са разделени в три групи, както следва:

Първа група – практикуващи медицински сестри в институции полагащи здравни грижи за възрастни и стари хора в област Стара Загора (n = 55).

Втора група – лица на възраст над 65г., настанени в тези институции (n = 100).

Трета група – студенти трети и четвърти курс, специалност „Медицинска сестра“ в горепосочените университети(n = 148).

Има ясни критерии за включване и изключване от проучването.

Методологията е представена прецизно и подбрана адекватно на поставените задачи и съответства на комплексния характер на изследователската теза. Това гарантира надеждност на резултатите от собствено проучване, пълнота на обхващане на изследвания проблем и коректно извеждане на изводи от научната разработка, което е отличен атестат за изследователските възможности на дисертанта.

Резултати от проучването

Резултатите от собственото проучване и тяхното обсъждане са изчерпателно представени в няколко части и са добре структурирани според поставените задачи.

За да се установят основните затруднения, които срещат медицинските сестри при полагане на здравни грижи за възрастни и стари хора в институционална среда са анализирани пет основни типа трудности: недостатъчни знания и умения за полагане на грижи за възрастни хора; недостатъчна численост на персонала; липса на съвременна материално-техническа база; особености на психосоциалния климат в медицинския екип и нарушени взаимоотношения между медицинска сестра и пациент.

Като основно затруднение при полагането на грижи за възрастни и стари хора анкетираните медицински сестри посочват недостатъчната численост на персонала и недостатъчно добрата материално-техническа база в която се полагат грижите за възрастните и старите хора. Това очертава тенденцията, че качествена грижа се полага от достатъчно на брой квалифициран медицински персонал в среда, отговаряща на всички съвременни изисквания за грижа за възрастни и стари хора с или без здравословни проблеми, съобразена с физическите възможности и здравословно състояние на резидентите в съответната институция или звено. За близо 1/3 от анкетираните медицински специалисти основните затруднения в ежедневното полагане на здравни грижи за възрастни и стари хора

са недостатъчните знания и умения за полагане на този тип специализирана грижа в рутинната им практика.

Приемам приносите с теоретично-познавателен и с практико-приложен характер, които са общо 8. Според мен основната заслуга на дисертацията са следните от тях:

Разработен е модел за въвеждане на етични сестрински грижи за лица настанени в институции, предоставящи грижи за възрастни и стари хора, съобразен с индивидуалните им потребности.

Формулирани са предложения към отговорните институции за провеждане на СДО по актуалните проблеми на гериатричните грижи за практикуващите медицинските сестри.

Публикации по темата на дисертационния труд

Във връзка с дисертационния труд докторантката представя две реални публикации, които отговарят на критериите, заложи в правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет Варна. Публикувани са в сборник от международни научни конференции, представят реално постиженията на докторантката и съдействат за популяризирането на резултатите от проучването сред научната общественост.

Оценка на автореферата

Авторефератът достоверно възпроизвежда дисертационния труд. Подготвен е в обем на 71 стандартни страници и е съставен от задължителните компоненти, представящи точно структурата и съдържанието, приносите и публикациите по дисертационния труд.

Заклучение

Представеният от преп. Петя Крумова научен труд ми дава основание убедено да заявя, че тя е изследовател с научни интереси и новаторски подход, които допринасят за подобро представяне на авторски модел за въвеждане на етични сестрински грижи за лицата настанени в институции. Посредством разработването на дисертационния труд и представените публикации докторантът демонстрира знания по темата и умения за анализ на научни тези.

В заключение дисертацията отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за развитието на академичния състав в Медицински университет – Варна. Трудът е представен в завършен и оформен вид. Съдържанието е разработено и онагледено добре.

Всички изброени достойнства на дисертационния труд ми дават основание да оценя положително дисертационния труд на тема: „Етични аспекти на здравните грижи положени от медицинските сестри за възрастни и стари хора“ и да дам положителния си вот за присъждане на преп. Петя Георгиева Крумова образователна и научна степен „Доктор“ в област на висшето образование „7. Здравеопазване и спорт“, професионално направление „7.4 Обществено здраве“, по научна специалност „Управление на здравните грижи“.

10.04.2024г.

Член на Научно жури:

Доц. Силвия Филкова, д. оз.

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679